

Udenrigspolitisk Redegørelse 2023

(Naalakkersuisoq for Selvstændighed og Udenrigsanliggender)

Forelæggelsesnotat

Udenrigspolitisk Redegørelse for 2023 er en status over Naalakkersuisuts indsats på centrale områder i løbet af det sidste år, samt perspektiver for udviklingen i den nærmeste fremtid.

Jeg skal gøre opmærksom på, at departementet ved udformningen af dette års udenrigspolitiske redegørelse har begrænset den udenrigspolitiske redegørelse, til udelukkende at være med bidrag fra Departementet for Selvstændighed og Udenrigsanliggendes ansvarsområder, I modsætning til tidligere års fremgangsmåde, hvor alle departementer bidrog. Tidligere tiders fremgangsmåde vurderes som værende for ressourcekrævende, da UPR'en har været meget omfattende, og den politiske debat i Inatsisartut har ikke afspejlet det meget brede indhold.

Verdenssituationen har ændret sig - brutaliteter og klimaforandringer ændrer ved det Arktis vi kender. Ruslands invasion af Ukraine har konsekvenser i Arktis. Arktis skal forblive lavspændingsområde men samtidig skal vi lære at håndtere en anderledes verdenssituation. Netop med dette i mente har Naalakkersuisut indledt den første delaftale under forsvarsforliget med den danske regering som i store dele af 2023 har fyldt meget. Og fortsætter med at fylde i 2024. Ruslands invasion af Ukraine, har som bekendt også påvirket samarbejdet i Arktisk Råd. Vi skal styrke overvågningen i Arktis og Nordatlanten og derfor afsættes der yderligere finansiering til indkøbet af langtrækkende droner. Det er vigtigt, at opgaven med at styrke forsvaret af og sikkerheden i Grønland kommer den grønlandske befolkning til gode. Derfor er det glædeligt, at vi fremadrettet kan understøtte den positive søgning til Arktisk Basisuddannelse.

Nye fremgangsmåder i arbejdet i Arktisk Råd som følge af Ruslands invasion af Ukraine har sat sine spor i 2023. På trods af dette har det været muligt at genoptage noget af Rådets arbejde i arbejdsgrupperne herunder med observatører samt i ekspertgrupperne i 2023. Kongeriget Danmark, inklusive Danmark, Grønland og Færøerne, overtager lederskabet i Arktisk Råd fra Norge i 2025 og skal derefter give lederskabet videre til Sverige i 2027. Det er en prioritet for Naalakkersuisut, at Grønland, som den arktiske del af Kongeriget, særligt varetager en stor del af lederskabet. Det er vigtigt for Naalakkersuisut at arbejdet i Arktisk Råd får en øget værdi for den grønlandske befolkning.

Grønlands Udenrigs-, Sikkerheds, og Forsvarspolitiske Strategi blev præsenteret i år, og blev til i samarbejde med Inatsisartuts partier. Naalakkersuisut er stolte af at kunne præsentere en strategi som tager afsæt i vores værdier. Strategiens titel "Grønland i verden - Intet om os, uden os" symboliserer, at sager vedrørende Grønland og Arktis skal inkludere os.

Naalakkersuisut var vært for det årlige Joint Committee-møde med USA som blev afholdt i Qaqortoq i september 2023. Det er glædeligt for Naalakkersuisut at samarbejdet med USA kan styrkes gennem Joint Committee-møderne. Udover områder som forskning, uddannelse, kultur, råstoffer, energi, miljø, handel og investering, blev sundhedssektoren og klimaområdet, som ønsket af Inatsisartut, drøftet som potentielle samarbejdsområder i Joint Committee. Udover arbejdet i Joint Committee var der arrangeret et erhvervsforum, hvor det gav god anledning til vigtige drøftelser omkring handelsmuligheder og handelsbarrierer imellem Grønland og USA.

Drøftelser om en potentiel handelsaftale med Storbritannien er stadig i fuld gang med dialog med Storbritannien.

EU har været og er en vigtig samarbejdspartner og derfor er det glædeligt, at Naalakkersuisut indgik aftale om et strategisk partnerskab om bæredygtige værdikæder for råstoffer i december 2023, som tilbyder muligheder for begge parter. Efter underskrivelsen af aftalememorandummet vil EU og Grønland i fællesskab udvikle en køreplan med en konkret handlingsplan for at omsætte det strategiske partnerskab til praksis.

Naalakkersuisut åbnede Grønlands repræsentation i Beijing i november 2021, men det har ikke været muligt, at holde en officiel åbning af repræsentationen pga. coronapandemien, indtil i oktober i år. Naalakkersuisut for Selvstændighed og Udenrigsanliggender var vært for den officielle åbning af repræsentationen, og det var glædeligt at se så mange interesserede mennesker deltog. Repræsentationen skal bidrage til at løse de eventuelle handelsbarrierer i Kina. Kina er det land vi eksporterer aller mest fisk og skaldyr til. Det er Naalakkersuisuts position at der skal være fair handelsforhold for Grønland.

Den øget gensidige interesse mellem Grønland og Island mærkes tydeligt på Grønlands repræsentation i Island. I 2023 har der specielt været fokus på at koordinere formuleringen og forhandlingerne af implementeringsprogrammet "Declaration of Cooperation" som blev underskrevet i 2022. Programmet indbefatter en lang række samarbejdsområder som bla. handel, fiskeri, økonomisk samarbejde, ligestilling, miljø, klima og kultur.

Derudover har man samarbejdet med den danske ambassade om at yde konsulærbistand til grønlandske borgere. Repræsentationen søger at understøtte og facilitere grønlandske aktørers kontakter i Island, såvel som private virksomheder, kunstnere og andre kulturaktører der henvender sig for at få råd hjælp, dette omfatter også islandske aktørers interesser i Grønland. Aktivitetsniveauet er stadig stigende, hvorfor det kan blive aktuelt at hæve antallet af medarbejdere på repræsentationen.

Med disse ord overlader jeg Naalakkersuisuts udenrigspolitiske redegørelse til Inatsisartuts velvillige behandling.